

Araguaia

amb el Bisbe Casaldàliga

Rivadenegra, 6 - 10è
08002 BARCELONA
Tel. 93 317 61 77
Fax 93 412 53 84

correu electrònic: araguaia@pangea.org
<http://araguaia.pangea.org>

CARTA N. 73 - FEBRER 2013

CAMPANYA 2013: ALTER - ECONOMIA

El proper diumenge **17 de març** celebrarem la 25ena trobada de la nostra associació al casal Borja de **Sant Cugat** (veure programa adjunt).

Durant aquesta jornada aprofundirem en el tema de l'agenda llatinoamericana d'enguany: *L'altra economia*.

Per iniciar la reflexió publiquem la introducció fraterna d'en **Pere Casaldàliga**.

A l'Agenda 2012 ens preguntàvem quina Humanitat podem i volem ser, quina vida podem i volem viure, quina convivència anhelem. Aquesta Agenda del 2013 aterra en el camp de batalla de l'Economia, on es decideix la voluntat i la possibilitat de viure i de conviure tota la Humanitat amb veritable dignitat humana.

L'Agenda aborda *L'Altra Economia*. Que no és pas per a res un tema nou, sinó que empalma amb la lluita utòpica de tanta Humanitat, en moviments i revolucions, amb diferents noms, però en la recerca de la justícia, contra la fam i l'esclavitud, contra tots els règims polítics que han negat el sòl i el pa a la majoria de la Humanitat una.

Parlem de *L'Altra Economia*, altra de veritat, radicalment alternativa, no pas simplement de <<reformes econòmiques>>. De reformismes barats el Déu de la Vida ens en lliuri. *L'Altra Economia* no pot pas ser només econòmica; ha de ser integral, ecològica, intercultural, al servei del Bon Viure i del Bon Conviure, en la construcció de la plenitud humana, desmuntant l'estructura econòmica actual que està exclusivament al servei del mercat total, apàtrida, homicida de persones, genocida de pobles. Somiem amb un canvi sistèmic que atengui les necessitats i aspiracions de tota la Família Humana reunida a la casa comuna, l'Oikos. <<Oiko-nomia>> és l'administració de la casa, que té com a llei la fraternitat/sororitat.

Aquesta economia només pot esdevenir-se a partir d'una consciència humana i humanitzadora que rebutgi la desigualtat escandalosa en la qual està estructurada la societat actual. Una Economia per a totes les persones i per a tots els pobles, en comunió de lluites i esperances. Com somiava aquell camperol per als seus nou fills: <<més o menys per a tots>>. A nivell de família, de veïnat, de ciutat, de país, de continent, de món. Sempre a partir dels pobres i exclosos; construït des de la terra el Poble, des de la seva suor, des del seu crit i el seu cant, des de la sang vessada per tantes multituds de màrtirs testimonis.

Els informes del PNUD ens estan recordant que el 20% més ric de la població mundial absorbeix el 80% de les riqueses mundials, i que el 20% més pobre s'ha d'acontentar amb l'1,6%. Segons Noam Chomsky, 230 famílies són posseïdores del 80% de la riquesa mundial. Mentre continuïn aquestes xifres de desigualtat monstruosa no hi haurà pau ni justícia al món.

L'economia altra ha de ser la socialització dels bens majors, que són patrimoni de tota la Humanitat: la terra, l'aigua, la vivenda, la salut, l'educació, el treball, la comunicació, la mobilitat...

L'economia de mercat especulativa, financera, regeix el món i així tot està sotmès a la macrodictadura de l'economia capitalista neoliberal. En comptes d'una política social s'ha imposat el mercat

Drets Humans - Poble de Déu - Tercer Món - Ecologia - Ecumenisme

LLATINOAMERICANA mundial «L'ALTRA ECONOMIA» 2013

total i la seva economia especulativa financera globalitzada.

La civilització que avui ens domina és l'estructuració capitalista de l'egoisme, de la prepotència, de l'exclusió, de la fam, de la mort abans d'hora i per causes iniquès...

El teòleg màrtir Ellacuría propugnava «la civilització de la pobresa». Jo la traduïa com «la civilització de la sobrietat compartida». Si continuem fent del lucre a qualsevol cost la pauta de l'economia, seguiran creixent la fam, la misèria, la violència, la depredació. El creixement capitalista neoliberal només es pot vèncer amb un «decreixement» harmònic i mundial. «El Bon Viure i el Bon Conviure» exigeixen i possibiliten que la Humanitat creixi veritablement, humanitzant-se en tots els àmbits.

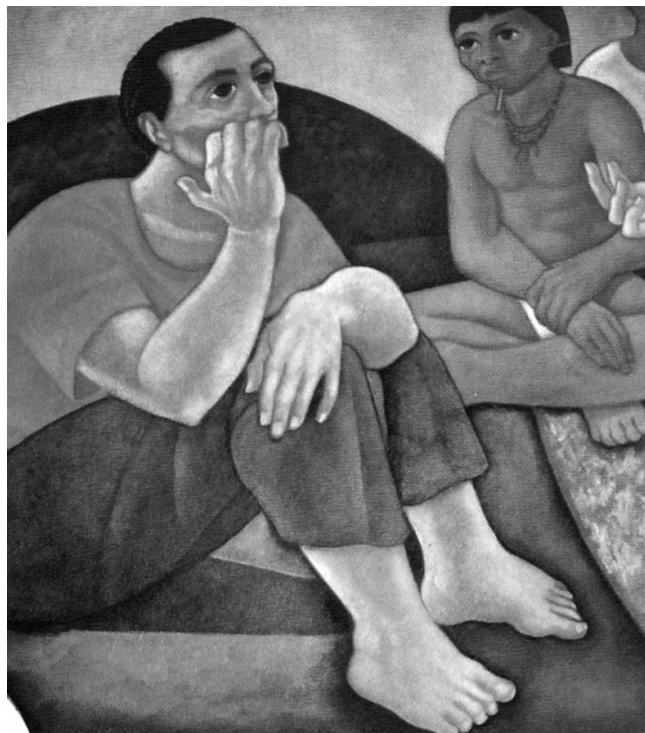
«Humanitzar la Humanitat» és la consigna. Ecològicament, pluriculturalment, iguals i diferents a la Casa Comuna, l'*Oikos*.

A la llum de la fe religiosa, sobretot, aquesta economia altra serà una veritable espiritualitat: de compassió solidària amb tots els caiguts al marge del camí; d'indignació profètica davant tots els ídols de mentida i de mort; de convivència amorosa amb tots els éssers. Suposa una autèntica conversió al Misteri de la Vida, al Déu d'aquest Misteri, a l'*Oikos* que cohabitarem.

Es dirà que és utopia; i ho és. Una utopia legítima si es viu dia a dia construint-la a base d'amor i d'esperança. És una economia-utopia que s'ha d'anar inventant des de la pràctica diària. Obligarà a reveure a fons la noció i la pràctica de la propietat privada, tinguda com a sacra i il·limitada. Les Religions, l'Església concretament, han servit per justificar l'entronització d'una propietat privada que és privativa i privadora.

En els primers temps de l'Església, en contrapartida, aquells venerables bisbes teòlegs dic-taminaven categòricament: «allò que et sobra no és teu». Acumulant en poques mans i exclouent les majories, la propietat privada ve a ser una guerra a mort entre els opressors i els oprimits, que diria el teòleg Comblin, entre els que tenen i els que no tenen, que diria Cervantes. En llenguatge bíblic-teològic tenim la paraula clau per parlar de l'Altra Economia, veritablement altra: el Regne, l'economia del Regne. Obsessió de Jesús de Natzaret, revolució total de les estructures personals i socials. Utopia necessària, «obligatòria», perquè és la proposta del mateix Déu de la Vida, Pare-Mare de tota la família humana.

Pere Casaldàliga

Com ja sabeu el bisbe Pere Casaldàliga va haver de marxar uns dies de casa seva degut a les amenaces rebudes. A continuació us transcrivim els comunicats que vam fer des de l'associació. Val a dir, però que les últimes notícies rebudes, son força tranquilitzadores, doncs ja s'ha pogut dur a terme la total desocupació de l'àrea indígena.

COMUNICAT DE SUPORT AL BISBE PERE CASALDÀLIGA I DE DENUNCIA A LES AMENACES QUE ATEMPTEN A LA SEVA VIDA, PER DEFENSAR LA "CAUSA INDÍGENA". EL BISBE PERE DÓNA SUPORT AL DRET A LA TERRA DE MARÂIWATSÉDÉ, DELS INDIS XAVANTES.

Degut a les amenaces que està rebent el Bisbe emèrit Pere Casaldàliga de São Félix d'Araguaia (Brasil), pel seu posicionament a favor del retorn de les terres indígenes Marâiwatsédé als Xavantes. I degut al clima de violència creixent a la zona, al acostar-se les dates d'aquest més de desembre en que, invasors que van ocupar les terres seran desallotjats per fi per donar compliment a l'ordre judicial.

El Bisbe Pere ha estat aconsellat per autoritats i amistats i en decisió comunitària amb l'Equip Pastoral a sortir de São Félix d'Araguaia per uns dies, per donar compliment al mandat de salvaguardar la seva vida, degut a les repetides amenaces que està rebent. Fa dos dies que el Bisbe Pere ha sortit de la regió.

Fem aquesta denuncia a la societat, als Moviments solidaris i a la Comunitat Internacional perquè vetlli i sigui reconegut internacionalment el Dret Indígena a la seva terra, i es salvaguardi i es supervisi el retorn a la terra Xavante.

Ens sentim plenament identificats amb la defensa que des de sempre ha fet el Bisbe Pere i la Prelazia de São Félix de la "causa indígena", i apostem per l'acció pacífica de la justícia en aquesta causa local que ens afecta globalment.

***Associació Araguaia amb el Bisbe Casaldàliga.
9 de Desembre de 2012***

L'ASSOCIACIÓ ARAGUAIA AMB EL BISBE CASALDÀLIGA CELEBRA LA TORNADA A CASA DEL BISBE PERE.

AGRAÏM TOT EL SUPORT REBUT I LES MOSTRES DE SOLIDARITAT AMB EL BISBE CASALDÀLIGA I AMB EL POBLE XAVANTE.

El Bisbe Pere està de nou a casa, a São Félix d'Araguaia la desintrusió de les terres de Marâiwatsédé s'està realitzant sota control de la Policia Federal, les famílies que tenen dret de Reforma Agrària es van instal·lant en terres apropiades cedides pel Govern i a São Félix el clima de tensió està controlat, el que ha possibilitat que el Bisbe Pere pugui començar el nou any al costat del seu poble.

Són moltes les mostres de suport que han arri-

bat i estem convençuts de que el ressò internacional ha contribuït a que el procés de retorn de les terres al poble Xavante vagi endavant.

Aquest suport internacional a la causa indígena és molt important i cal que continuï, cal vetllar perquè siguin reconeguts els Drets de tots els Pobles Indígenes.

***Associació Araguaia amb el Bisbe Casaldàliga.
Barcelona, 31 de Desembre de 2012***

CARTA DE LA COMUNITAT XAVANTE DE MARÂIWTSÉDÉ A LA SOCIETAT BRASILEIRA

A la Eco 92 vam començar a lluitar per la nostra terra de Marâiwatsédé.

En aquest territori, els ancestres, els nostres besavis, vivien a la seva terra. Aquest territori és l'origen del poble de Marâiwatsédé. En aquesta terra estimada es va crear el poble de Marâiwatsédé.

Ara la des intrusió ja ha començat. Els ancians han esperat molt temps per fer fora els no indis de la terra. Han patit molt. La vida sencera patint esperant la sortida dels grans terratinents.

La Llei Federal, la Constitució, les autoritats estan del nostre costat. Les autoritats de la Força Nacional, Exèrcit, Policia Federal estan al nostre costat perquè la Presidenta Dilma sap que la terra és dels Xavantes de Marâiwatsédé. Agraïm a les autoritats, a totes les entitats que ens donen suport en aquesta lluita de la veritat contra la mentida. La des intrusió és necessària.

¿Es que la terra és dels blancs?
¿Serà que els pares, els avis, els besavis dels terratinents nasqueren aquí? La gent ho sap, la comunitat de Marâiwatsédé ho sap.

¡No van néixer aquí! Qui sempre ocupà la terra foren els indis. Els Xavantes de Marâiwatsédé, avui la comunitat espera tranquil·la la des intrusió.

Qui ocupaven les terres eren els nostres pares, els nostres avis, els nostres besavis que naixeren aquí, creixeren aquí, feren la festa del pas dels adolescents. Lluitaran molt, feren els seus rituals dins del territori de Marâiwatsédé, ni terratinents, ni invasors vivien aquí abans de 1960. Eren sols els indis recorden els ancians, sols hi havien dues cases a São Félix do Araguaia. Quant vam ser retirats cap al poblat de San Marcos, crearen els municipis, i el nostre territori va ser destruït.

¿Qui ho va destruir, fou indi o blanc? Nosaltres ho sabem, va ser el blanc qui va destruir la selva, aquesta no és la nostra vida. La nostra vida és preservar la terra, la naturalesa, els rius, els llacs. És així com nosaltres vivim, el nostre po-

ble respecta la nostra mare i la nostra mare és la naturalesa. Esperem tranquils la nostra victòria, dormim tranquils, somiem amb la bonica victòria de la nostra terra.

Abans de fer-nos marxar de la nostra terra van matar a molts Xavantes. Els terratinents d'aquells temps, i molt bandits, mataben a trets. Moriren TSERETEME, TSERCNHITOMO, TSITOMOWÊ, PA'RADA, TSEREDZARÓ, tots morts a trets. No trairem el seu esperit. Ells van ser abatuts sobre aquesta terra. ¿Es que els terratinents ens pagaran una indemnització?

Quant el poble de Marâiwatsédé vivia aquí, qui va aparèixer primer fou Ariosto de la Riva. Ell es va fer fotos amb el nostre poble. Ell va enganyar als Xavantes, va destruir la nostra terra. No va preguntar al poble Xavante si podia destruir la selva, va ser ell qui va fer la invasió del nostre territori. Els més vells recorden que el seu pilot era Nelson. La comunitat Xavante de Marâiwatsédé volem que se'ns torni la terra. Ella ha estat reduïda.

La diferència dels Xavante de Marâiwatsédé amb altres Xavante, és que els Xavantes de

Marâiwatsédé preservem la selva i no sols "el cerrado". La selva (Amazònica) era el més important pels nostres besavis que vivien aquí. Els Xavantes de Marâiwatsédé coneixem els secrets de la misteriosa selva. Per això els avantpassats sempre la preservaren, perquè aquesta és la nostra cultura. Aquesta terra és el nostre origen. Els Xingu també protegien aquesta terra, els avantpassats dels Kalapalo eren amics dels avantpassats dels Xavantes de Marâiwatsédé.

Els animals no poden patir més aquesta destrucció de la natura. Quan aquesta terra sigui retornada al nostre poble, la selva tornarà a viure de nou, tornaran els animals i les plantes. La nostra mare és farà forta i molt bonica, com sempre ha estat. I és així com ha de ser.

Damião Paridzaue
Cap de l'aldea Marâiwatsédé
08/12/2012

EL NEGOCI DE LA SOJA AMENAÇA LA VIDA D'EN PERE CASALDÀLIGA

Els titulars de premsa fa uns dies ho deien així: "Pere Casaldàliga obligat a fugir de Sao Fèlix do Araguaia per les amenaces de mort que ha rebut de grans terratinents per la seva defensa dels Drets Indígenes". Nosaltres hi afegim que les amenaces a Dom Pedro, com l'anomenen a Brasil, són una altra mostra d'una globalització que fa de l'alimentació de les persones un negoci assassí pel Planeta i per a molts milions de persones. I Catalunya no n'és aliena.

Són ben coneguts molts interessos econòmics, polítics i/o geoestratègics que durant bona part del segle XX van ser la causa d'expulsar o fins i tot d'exterminar un gran nombre de pobles indígenes a tota Amèrica, també al Brasil. Com el poble Xavante, de la terra indígena Marãiwatsédé, que el 1964 van ser deportats en avions militars al sud de la regió per deixar lloc a la companyia agropecuària Suiá-Missú. En poc temps, Suiá-Missú es convertiria en una de les majors hisendes del món. Més tard en aquestes mateixes terres van entrar altres empreses o unes poques famílies que les convertirien en grans latifundis. Aprofitant la falta de regularització de les terres, moltes d'aquestes es van vendre il·legalment a petites famílies pobres que, tot i sabent que eren originàriament indígenes, ho veien com una oportunitat per sortir de la misèria.

A pocs quilòmetres d'aquest lloc viu des de fa 44 anys en Pere. I gràcies al compromís de persones com ell i la lluita incessant de les poblacions indígenes i altres col·lectius, s'ha desbloquejat el reconeixement a la història de la població indígena Xavante de Marãiwatsédé, fins al punt que ara, complint un mandat judicial, s'ha decidit executar el retorn de les terres que sempre havien habitat. Però és clar, a més del 80% de les terres Marãiwatsédé ara hi viuen "nous ocupants" que no estan d'acord en ser reubicats o desposseïts d'aquesta terra. I és en aquest moment de reparació històrica quan grans terratinents, utilitzant en la primera línia del front a les famílies dels petits assentaments, estan passant de la pressió política a l'ús de la força. I han començat amenaçant a qui més clarament s'ha posicionat amb el seu testimoni, en Pere Casaldàliga i altres persones o organitzacions que han defensat que la terra sigui retornada a qui li pertany, i que les famílies enganyades que hi viuen siguin reubicades a altres terres no utilitzades i on podrien recuperar la seva activitat. No és d'estranyar que sigui ara que el mono-

cultiu de soja per alimentar al bestiar està ja trepitjant l'Àrea Indígena Marãiwatsédé i apunt d'arribar a Sao Fèlix, quan es vol silenciar, entre d'altres, la veu compromesa d'en Pere Casaldàliga. Es vol imposar novament el monopensament neoliberal on acumular riquesa és suficient excusa per poder amenaçar la defensa dels drets fonamentals. És ara quan els cal silenciar qualsevol veu que pugui frenar l'avenç d'aquest agronegoci mundial, del que a Catalunya hi tenim part de la solució.

No cal anar allà per veure-ho amb els nostres ulls. Es pot fer per internet sense sortir de davant la pantalla de l'ordinador. Amb un programa que permeti veure la Terra des d'imatges aèries, fixant-nos en Brasil, Paraguai, Argentina, Bolívia o altres països que ens exporten la soja o el blat de moro. Sense necessitat d'ampliar massa es pot veure com la selva s'està tornant quadriculada, en grans parcel·les amb unes carreteres enmig que faciliten exportar aquesta soja des d'allà fins al port de Barcelona, Tarragona o qualsevol part del món. I aquesta soja entra dins el pinso dels nostres porcs, gallines o vaques, en un model productiu intensiu i contaminant que enriqueix a uns pocs a la mateixa velocitat que ofega a la petita pagesia catalana. En definitiva, comença a ser el moment de sentir-nos més participants quan els mitjans fan ressò d'unes mares argentines denunciant avortaments per culpa de les fumigacions dels camps de soja al costat del seu barri, o quan a Paraguai assassinen a 10 pagesos que es resistien a abandonar els seus assentaments perquè grans companyies volen per fer monocultiu de soja transgènica, o quan coneixem que en Miguel Galvan, pagès argentí, és assassinat per la mateixa cobdícia.

I potser començarem a entendre que per evitar que gent com en Pere Casaldàliga sigui amenaçada per la seva defensa dels drets indígenes, també cal que nosaltres lluitem aquí per que la alimentació catalana estigui basada en els nostres propis recursos productius i en les mans de moltes, petites i sostenibles agricultures locals.

David Fitó y Gustavo Duch (*)
de la Revista SOBIRANIA ALIMENTÀRIA.
<http://gustavoduch.wordpress.com/>

RECONeixEMENTS

PREMIS DRETS HUMANS A BRASILIA

El passat 17 de desembre la presidenta de Brasil Dilma Rouseff va fer entrega dels 18ens Premis de Drets Humans.

Aquest premi és atorgat per la Secretària de Drets Humans de la Presidència de la República a persones i entitats que destaquin per la promoció dels drets humans a Brasil. Entre els 17 premiats d'aquesta edició, van destacar els **bisbes Pere Casaldàliga i Tomàs Balduino**, que van rebre un homenatge especial per la defensa als indígenes.

Durant el discurs, la presidenta va dir " En Pere Casaldàliga i en Tomas Balduino, son dos homes que el Brasil ha après a admirar i dels que em sento orgullosa de ser contemporània. Reitero en informar que l'Estat dedicarà tots els mitjans disponibles per garantir la seva seguretat i protecció". Fent referencia a les amenaces rebudes pel bisbe Pere.

HOMENATGE A SAO PAULO

El 7 de febrer, a la Sala Noble de la Càmera Municipal de São Paulo, es va fer un homenatge a Pere Casaldàliga i el Poble Xavante, com a recolzament al moment d'amenaces rebudes en tot el procés de recuperació de les terres d' aquesta comunitat. L'acte el va organitzar el "**Comité de Solidaridade à Dom Pedro Casaldàliga e ao Povo Xavante**"

PREMIS PERE CASALDÀLIGA ATORGATS PEL CONSULAT DE BRASIL A BARCELONA.

Per iniciativa de l'associació de cooperació internacional "Colectivo Brasil Catalunya", desde l'any 2007 s'ha concedit una distinció d'honor a persones i col·lectius que a Catalunya destaquen per construir vincles solidaris entre els dos països.

Enguany, l'acte d'entrega es va dur a terme a la Sala "Pere Casaldàliga" de la Llibreria Claret, on es va donar suport al bisbe Pere i a la Causa dels Indígenes Xavantes.

Entre els premiats va haver-hi la nostra associació: **Araguaia amb el bisbe Casaldàliga**. També va ser reconeguda la sèrie Descalç sobre la Terra Vermella, de la que ja vam poder gaudir d'unes primeres imatges durant l'acte.